

היבטים לשוניים בפרשת בהר בחקתי סט

מילים שוי"ו ההיפוך לעתיד הפכתן למלרע:
בפרשת בהר - וְאִמְרָתָּ וְאִסְפָּתָּ וְסִפְרָתָּ וְהִעֲבַרְתָּ וְנָתַתִּי
בפרשת בחקתי - וְהִעֲבַרְתָּ וְנָתַתִּי וְהִשְׁבַּתִּי וְהִפְרִיתִי וְהִרְבִּיתִי וְהִקִּימְתִּי וְהִתְהַלַּכְתִּי
וְהִפְקַדְתִּי וְיִסְפָּתִי וְשִׁבְרָתִי וְהִשְׁלַחְתִּי וְהִלַּכְתִּי וְהִפִּיתִי וְהִבֵּאתִי (פסוק כה)
וְהִשְׁמַדְתִּי וְהִכְרַתִּי וְהִשְׁמוּתִי וְהִרִיקְתִּי וְזָכַרְתִּי וְשָׁמַטְתָּה

כה ה וְאֵת-עֲנָבָי: דגש חזק בנו"ן לתפארת הקריאה ולכן השוא נע.
כה ו לְאֶכְלָהּ: האל"ף בקמץ קטן. לֶךְ וּלְעֲבֹדְךָ וְלֹאֲמַתְךָ: טעם טפחא בתיבת לֶךְ. וְלִשְׁכִּירְךָ:
געיה בכ"ף, הרי"ש בשווא נע. יש לקרא: וְלִשְׁכִּירְךָ. דין דומה בנוגע לתיבה הבאה: וְלִתְוַשְׁבְּךָ¹
כה ז וְלִבְהִמְתְּךָ: מתיגה בלמ"ד.
כה ח שְׁבַתְתָּ: (פעמיים) הבי"ת בשוא נע.
כה ט בְּעֶשְׂוֹר: העמדה קלה בבי"ת להדגשת הסגול המורה על מיודע
כה טז מְעֹט: יש להקפיד על קריאת העי"ן²
כה כא וְצִוִּיתִי: הטעם בוי"ו, מלעיל, אל"פ שיש בה וי"ו ההיפוך לעתיד. וְעֵשֶׂת: תי"ו בסוף התיבה
כה כב וְאֶכְלָתֶם מִן-הַתְּבוּאָה יִשָּׂן: תיבת וְאֶכְלָתֶם בטפחא
כה כז אֶת-הָעֵדֶךָ: העמדה קלה בה"א ובמלרע³. מְכַר-לֹ: געיה במ"ם
כה כח וְאִם לֹא-מִצְאָהּ: טעם קדמא על תיבת וְאִם, אין לקרוא 'ואם-לא מצאה'⁴
כה ל עַד-מְלֵאתָ: למ"ד בחולם והאל"ף אינה נשמעת כלל, יש לקרוא: 'מ'לת'
כה לב כל הַלְוִיִּם לְלוּיִם: בפסוקים כאן ובכל מקום הלמ"ד בשוא נח
כה לד וְשָׂדֶה: געיה תחת הוי"ו והשי"ן בשווא נע⁵
כה לה וּמְטָה: במלעיל. וְהִחֲזַקְתָּ בֹ: טעם נסוג אחור לזי"ן ודגש חזק בבי"ת מדין אתי מרחיק
כה לז אֶת-כִּסְפֶּךָ: האל"ף במתיגה (דרבן) בשונה מאחרים אשר הטעימו זקף בלבד
כה לט עֲבַדְתָּ: טעם נסוג אחור לבי"ת
כה מא הוּא וּבְנָיו עֲמָו: טעם טפחא בתיבת הוּא
כה מד יְהִי-לְךָ: העמדה קלה ביר"ד הראשונה בגלל הגעיה שם
כה מו וּבְאֲחֵיכֶם: הטעמה משנית באל"ף
כה נ הַמְכָרוֹ: טעם נסוג אחור למ"ם, עם זאת השוא בכ"ף נע.
כה נג לֹא-יִרְדְּנוּ בְּפָרְךָ: דגש קל בבי"ת נותר במקומו מדין 'אותיות צבותות'
כו ז לְחַרְבִּי: העמדה קלה בלמ"ד להדגשת הסגול המורה על מיודע
כו יא בְּתוֹכְכֶם: כ"ף ראשונה בשווא נע, אין לחוש לחלק מהדפוסים שניקדו שם חטף וכן הוא
הדבר בהמשך
כו יב תְּהִי-לִי: געיה בת"ו
כו יג קוֹמְמֵיֹת: מ"ם ראשונה בשווא נע⁶

¹ בפסוקים אלה להיזהר בניקוד הנכון של וי"ו החיבור, יש מתבלבלים.

² במיוחד לאלו שאינם הוגים גם את הטי"ת נכונה, עלול להשתבש ל'מאות השנים'

³ בלשון הדיבור השתבש למלעיל.

⁴ המשתבשים בדבר קוראים כך מפני שקיימת נטייה טבעית לנסות ולאזן את מספר ההברות שמשני צדי היחידה המורכבת מאזלא וגרש: "ו-אם-לא" לעומת "מ-צ-אה" (3-3). דין דומה לגבי הערותינו לעיתים קרובות, על מיקומו של הטפחא לעומת מונח-אתנחתא.

⁵ החטף המופיע בחלק מהדפוסים הובא על מנת לחזק את הקביעה בנוגע לטיבו של השווא

כו טז אַעֲשֶׂה-זֹאת: העמדה קלה באל"ף למנוע הבלעת העי"ן החטופה
 כו כב וְנִשְׁמָו: המ"ם בדגש חזק, מלשון שממה
 כו כה וְשִׁלַּחְתִּי דְבָר: טעם נסוג אחור ללמ"ד ואין מרכא בהברה האחרונה.⁷
 כו כו וְאָפּוּ: מלרע, טעם תלישא מונח במקומו הטבעי, על האות הראשונה, אך ההטעמה היא
 בהברה האחרונה
 כו לא חֲרָבָה: החי"ת בקמץ קטן. וְהִשְׁמֹתִי: דגש חזק המ"ם, לשון שממה
 כו לב וְשִׁמְמוּ: מ"ם ראשונה בשווא נע ולא בחטף (ראה הערה לעיל כו יג)
 כו לד שִׁבְתִּיָּהּ: בי"ת בשווא נע. הַשְּׁמָה: ה"א בקמץ קטן עקב הדגש בשי"ן, דגש חזק במ"ם. כן
 הדבר גם בפסוק הבא. ה"א בסוף המילה אינו במפיק
 כו לו בָּכֶם: בזקף ולא ברביע. וְהִבֵּאתִי מֶרְדִּי: טעם נסוג אחור לבי"ת ואין מרכא בהברה
 האחרונה. וְנָסוּ: במלרע. מְנַסֵּת-חֲרָב: געיה בנו"ן, יש לקרוא בהעמדה קלה שם
 כו לז אֵין: טעם אתנח האריך את תנועת האל"ף לקמץ
 כו מא אַף-אַנִּי: ברביע לא בגרשיים.
 כו מג וְתָרַץ: במלעיל. בְּהִשְׁמָה: הבי"ת בקמץ קטן ושווא נח בה"א, יש לקרוא: בוה-שמה
 כו מד וְאָף-גַּם-זֹאת: תיבת וְאָף מוקפת ולא במונח
 כו מה לְאֱלֹקִים: האל"ף אינה נשמעת כלל
 כז ה וְאִם מִבֶּן-חַמֶּשׁ: יש להיזהר לא להדביק את התיבות, תופעה זו של 'הדבקים' תחזור על
 עצמה מספר פעמים בפסוקים הבאים. וְהָיָה עֲרֹכֶךָ הַזְכָּר עֲשָׂרִים שְׁקָלִים: יש להאיץ מעט את
 קריאת התיבה הַזְכָּר להסמיכה לתיבה שלפניה שלא יישמע 'והיה ערכך, הזכר עשרים שקלים'
 אלא 'והיה ערכך הזכר - עשרים שקלים'
 כז ח וְהִעֲמִידוּ... וְהִעֲרִידוּ: העמדה קלה בה"א למנוע הבלעת העי"ן החטופה וכן הדבר גם
 בהמשך
 כז ט יְהִי־קֶדֶשׁ: געיה ביר"ד הראשונה
 כז י לֹא יִחְלִיפֶנּוּ: ברביע ולא בזקף. וְהָיָה-הוּא וְתַמּוּרְתוֹ: העמדה קלה בה"א הראשונה בגלל
 הגעיה שם, יש להקפיד לבטא את השורק בתחילת התיבה השנייה שלא ייבלע בתוך סוף התיבה
 הקודמת, נכון הדבר גם בהמשך בפס' לג
 כז טו וְהָיָה לֹו: טעם נסוג אחור לה"א הראשונה
 כז כו אֲשֶׁר-יִבְכֶּךָ: תיבת אֲשֶׁר מוקפת לא בקדמא.
 כז כח אֶד-כָּל-חֲרָם: אֶד במקף לא במונח.
 כז כט יִחַרְם: היר"ד בקמץ גדול והחי"ת בחטף קמץ
 כז ל וְכָל-מַעֲשֶׂר: יש להקפיד לבטא את העי"ן על אף שהיא בשווא נח, שלא יישמע 'מאסר'
 וכי"ב
 כז לג לָרַע: הלמ"ד בקמץ

הפטרות בחוקותי ירמיהו טז יט – יז יד:

יז ב בְּזָכְרִי: הכ"ף השנייה דגושה אחרי שווא נח. עַל גְּבֻעוֹת הַגְּבוּהוֹת: טעם טפחא בתיבת עַל
 יז ד וְשִׁמְטָתָהּ: הטי"ת בשווא נח על אף הקושי. וְהִעֲבַדְתִּיָּךְ: העמדה קלה בה"א למנוע הבלעת
 העי"ן החטופה. הדלי"ת בשווא נח.

⁶ ככלל, שיש לו חריגים, מטרת החטף באותיות שאינן גרוניות היא להורות על קריאה בשווא נע - וכך יש לנהוג, ולא לחטף עצמו ועיין הערה קודמת.

⁷ יש חומשים (ביניהם תנ"ך קורן) שהחליטו שאין כאן מלעיל מוחלט, ולכן הוסיפו מרכא בהברה האחרונה. אבל במדויקים שלנו הוא מלעיל ללא מרכא בסוף.

⁸ יש סידורים שהשתבשו בזה (בסוף ברכת המזון).

יז ו כִּי-יָבֹא טוֹב: טעם נסוג אחר ליו"ד
יז ז מִבְּטָחוֹ: הטי"ת בפתח⁸
יז ח וְעַל-יֹבֵל: הבי"ת פתוחה. שְׂרָשְׁוֹ: השי"ן הראשונה בקמץ רחב. כִּי-יָבֹא חֵם: טעם נסוג
אחר ליו"ד
יז יא דָּגַר: הגימ"ל בפתח. עֲשֵׂה: טעם נסוג אחר לעי"ן

ראשון של במדבר:

א ז לַיהוָה: הלמ"ד בחירק מלא, אין לבטא שווא תחת היו"ד שהיא אינה מנוקדת כלל
א ח לִישָׁשְׁכָר יש לקרא 'לִישָׁכָר'
א יח וַיִּתְּלָדוּ: געיה ביו"ד והלמ"ד בשווא נח